

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr.Plx4 din 04.02.2008,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr.187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste.

Prin conținutul său normativ, proiectul face parte din categoria legilor organice, ca și legea asupra căreia intervine, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

2. Semnalăm că legea care face obiectul prezentei intervenții legislative a fost declarată neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale nr.51/2008, publicată în Monitorul Oficial al României nr.95 din 6 februarie 2008.

Menționăm că, potrivit art.147 alin.(1) din Constituție, la 45 de zile de la publicarea deciziei, Legea nr.187/1999 își încetează efectele juridice, dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile acesteia cu dispozițiile Constituției.

3. Precizăm că, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.16/2006 titlul Legii nr.187/1999 a fost modificat, astfel încât este necesar ca **titlul** propunerii legislative să aibă în vedere modificarea și

completarea „Legii nr.187/1999 privind accesul la propriul dosar și **deconspirarea poliției politice comuniste**”.

4. La **art.I pct.2**, precizăm că, potrivit normelor de tehnică legislativă, „eliminarea” unei părți constitutive a actului normativ nu se poate realiza decât prin abrogarea acesteia. Prin urmare, expresia „se elimină” trebuie înlocuită cu sintagma „se abrogă”.

5. Întrucât **pct.3** și **4** au în vedere modificarea a două alineate ale aceluiași articol, propunem comasarea celor două norme într-un singur punct, cu următoarea parte dispozitivă:

„**3.** Alineatele (1) și (1¹) ale articolului 1 se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

Urmează textele propuse, marcate ca **alin.(1)**, respectiv **alin.(1¹)**.

Pe cale de consecință, punctele subsecvente ale **art.I** trebuie renumerotate.

Cu privire la **alin.(1¹)** sugerăm ca textul propus să aibă în vedere informațiile obținute și deținute de organele securității statului **înainte de 22 decembrie 1989**, realizându-se astfel corelarea necesară cu alin.(1) al aceluiași articol.

6. La **pct.5 al art.I**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, textul propus pentru **art.2** trebuie să fie marcat, motiv pentru care este necesară introducerea expresiei „**Art.2**” în debutul textului.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, pentru toate punctele **art.I** prin care se dispune modificarea unor articole sau alineate din cuprinsul Legii nr.187/1999, fără ca acestea să fie marcate.

7. Semnalăm că în enumerarea prevăzută la **art.2**, propus la **pct.5**, nu se regăsesc unele autorități și instituții publice, cum ar fi Curtea Constituțională, casele de asigurări de sănătate, casele de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, Agenția Națională a Funcționarilor Publici. Sugerăm, de aceea, reanalizarea textului.

La norma propusă pentru **lit.e)** a **art.2**, pentru respectarea rigorilor stilului normativ, propunem reformularea părții finale a textului, astfel: „... în cadrul structurilor județene ale **acestor** instituții”.

La **lit.i)**, precizăm că este necesară eliminarea sintagmei „procuror general financiar și procuror financiar” din cuprinsul textului, întrucât prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.53/2005 procurorii financiari ai Curții de Conturi au fost preluați de Ministerul Public.

La **lit.î)**, semnalăm că textul propus are în vedere entități cu natură juridică diferită. Întrucât Institutul Național de Statistică și

Agencia Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară sunt organe de specialitate ale administrației publice centrale organizate în subordinea Guvernului, respectiv a Ministerului Internelor și Reformei Administrative, sugerăm ca acestea să fie cuprinse într-o literă distinctă a **art.2**.

Totodată, sugerăm inițiatorului să analizeze dacă nu ar trebui utilizată o formulă generică în care să se regăsească toate organele de specialitate din subordinea Guvernului sau a ministerelor, nu numai cele două enumerate. Noul text i-ar putea avea în vedere și pe conducătorii serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, organizate la nivel local.

8. La pct.6 al art.I, semnalăm că din actuala redactare a **art.3 alin.(2)** rezultă că urmează a fi publicate **toate** datele și informațiile obținute.

Pentru asigurarea unei reglementări complete, precum și pentru corelare cu art.1 și cu art.13 alin.(2), textul trebuie să aibă în vedere limitările impuse de legislația privind protejarea informațiilor care privesc siguranța națională, precum și protejarea terțelor persoane.

Propunem, de aceea, inserarea, în finalul textului, a sintagmei „cu respectarea dispozițiilor legale privind protejarea informațiilor care privesc siguranța națională și în condițiile art.13 alin.(2)”.

9. La pct.7 al art.I, semnalăm că norma din **teza a doua a art.3¹ alin.(1)**, referitoare la verificarea din oficiu a persoanelor aflate în exercițiul funcțiilor și demnităților trebuie să facă obiectul unui articol distinct al propunerii legislative, numerotat cu cifre romane, întrucât dispoziția are în vedere intrarea în vigoare a prezentei legi, neputând fi astfel inserată în cuprinsul actului normativ de bază. Propunem, de aceea, eliminarea din text a expresiei „inclusiv pentru persoanele aflate în exercițiul respectivelor demnități sau funcții la data intrării în vigoare a prezentei legi.”.

Semnalăm că **alin.(2) al art.3¹**, nu finalizează mecanismul care vizează depunerea declarației și verificările efectuate de CNSAS, deoarece din texte nu rezultă cine anume deschide plicul, cine are competența de a realiza comparația între declarația persoanei și datele rezultate în urma verificărilor și de a sesiza organele de urmărire penală competente în cazul săvârșirii infracțiunii de fals în declarații de către persoanele prevăzute la art.2.

La **alin.(3)**, expresia „funcțiile enumerate la art.2” trebuie înlocuită cu sintagma „funcțiile **prevăzute** la art.2”.

La **alin.(4)**, semnalăm că textul trebuie să aibă în vedere trimiterea la **art.15¹**, nu la **art.15**, întrucât acest articol nu reglementează procedura de verificare.

La **alin.(5)**, pentru un plus de rigoare în reglementare, finalul textului ar trebui reformulat, astfel încât norma să prevadă în mod complet informațiile care sunt exceptate de la publicare, realizându-se astfel și corelarea cu art.3 alin.(2), în forma propusă în aviz. Sugerăm, de aceea, înlocuirea sintagmei „cu excepția informațiilor vizate de dispozițiile art.1 din prezenta lege” cu expresia „cu respectarea dispozițiilor legale privind protejarea informațiilor care privesc siguranța națională și în condițiile art.13 alin.(2)”.

10. Referitor la **art.5**, propus la **pct.8 al art.I**, pentru sistematizarea textelor și pentru evitarea repetiției, sugerăm ca normele din cuprinsul **alin.(1) - (4)** să facă obiectul unui singur alineat, pentru care propunem următoarea redactare:

„**Art.5. - (1)** În înțelesul prezentei legi, expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *organele securității statului* - instituțiile de stat care...;

b) *activități de poliție politică* - toate activitățile instituțiilor de stat care au urmărit ...;

c) *agent al organelor securității statului* - orice persoană care ...;

d) *colaborator al organelor securității statului* - orice persoană care ...”.

Precizăm că la **lit.b)**, pentru corelare cu textul propus la **lit.a)**, s-a avut în vedere definirea noțiunii de *activități de poliție politică*, iar referirea la „organele securității statului” a fost înlocuită cu referirea la „instituțiile de stat”.

Pe cale de consecință, actualul **alin.(5)** va deveni **alin.(2)**, iar textul va face în final referire la **alin.(1) lit.d)**.

11. Semnalăm că, prin Decizia Curții Constituționale nr.51/2008 s-a subliniat necesitatea stabilirii naturii juridice a CNSAS, astfel încât propunerea legislativă trebuie să aibă în vedere și modificarea **art.7 alin.(2)**.

De aceea, după actualul **pct.8 al art.I** trebuie introdus un nou punct, **pct.9**, pentru a cărui **parte dispozitivă** propunem următoarea redactare:

„**9.** Alineatul (2) al articolului 7 se modifică și va avea următorul cuprins:”.

În acest context, sugerăm inițiatorului să analizeze dacă CNSAS nu ar putea fi definit ca autoritate administrativă autonomă, potrivit terminologiei utilizate de art.116 alin.(2) din Constituția României, republicată.

12. La **art.8 alin.(2)**, propus la **pct.9**, pentru un spor de rigoare în redactare, propunem reformularea textului, astfel:

„(2) Membrii Colegiului Consiliului sunt numiți de Parlament, pentru un mandat de 5 ani, la propunerea grupurilor parlamentare, potrivit configurației politice a celor două Camere. Mandatul poate fi reînnoit o singură dată, cu respectarea procedurilor de numire prevăzute de lege”.

Menționăm că teza finală a fost inserată în continuarea textului propus pentru **alin.(2)**, întrucât, în actuala redactare, această normă nu era marcată ca alineat distinct.

La **alin.(4)**, pentru claritatea normei, propunem ca textul să debuteze cu sintagma „Colegiul Consiliului își alege dintre membrii săi un președinte, pentru o perioadă de un an...”.

De asemenea, sugerăm inițiatorului să analizeze dacă nu este necesar să se introducă, în cuprinsul alineatului, o ipoteză privind persoana care îl va înlocui pe președinte, în cazul în care acesta nu-și poate îndeplini atribuțiile din motive obiective.

La **alin.(5)**, pentru corelare cu dispozițiile alin.(6), cuvântul „emite” trebuie înlocuit cu „adoptă”.

La **alin.(7)**, pentru un spor de rigoare normativă și pentru corelare cu prevederile art.9 alin.(2), propunem reformularea părții finale a textului, astfel: „... în termen de 30 de zile de la sesizare, revocă din funcție respectiva persoană și, la propunerea grupului parlamentar care a făcut nominalizarea inițială, numește un alt membru, pentru restul de mandat rămas.”.

13. La **art.9 alin.(1)**, propus la **pct.10**, pentru corectitudinea reglementării, sugerăm ca **teza a doua** să fie reformulată, astfel: „Constatarea neîndeplinirii condițiilor se face de Parlament, la cererea oricărei persoane”.

14. La **art.13 alin.(1) lit.b)**, propus la **pct.11 al art.I**, cuvântul „menționate” trebuie înlocuit cu „prevăzute”.

Totodată, având în vedere observațiile formulate cu privire la art.3 alin.(2) și art.3¹ alin.(5), este necesară eliminarea **alin.(3)**.

15. La **art.15 alin.(1) și (2)**, propuse la **pct.13**, sugerăm reanalizarea soluției legislative propuse, întrucât, potrivit art.2, tocmai pentru asigurarea dreptului de acces la informații al cetățenilor, s-a

prevăzut publicarea **din oficiu** a informațiilor privind activitatea de agent sau colaborator al organelor securității statului a persoanelor care ocupă respectivele demnități și funcții publice.

În același timp, semnalăm că în cuprinsul **alin.(2)** trimiterea la **alin.(6) al art.3¹** este greșită, textul corect fiind **alin.(5)**.

Având în vedere considerentele reținute în Decizia Curții Constituționale nr.51/2008, propunem ca la **alin.(4)** să se reanalizeze **teza a doua**, referitoare la decizia de finalizare a verificărilor.

În acest context, apreciem necesară și revederea **art.15¹**, propus la **pct.14**, în ceea ce privește audierea persoanelor, procedura de soluționare a contestației, depunerea de înscrisuri proprii și efectuarea de expertize.

Pentru aceleași motive este necesară și reanalizarea textului **art.16¹** propus la **pct.16 al art.I**, referitor la eventualele rectificări care ar trebui să fie realizate de către CNSAS.

16. Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, propunem reformularea părții introductive a **pct.14 și 16**, astfel:

„**14.** După articolul 15 se introduce un nou articol, art.15¹, cu următorul cuprins:”

„**16.** Alineatele (1) și (2) ale articolului 16¹ se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

17. La **pct.21 al art.I**, textul trebuie reformulat, astfel:

„**21.** Alineatele (4) și (5) ale articolului 20 se abrogă”.

18. Întrucât actualele **pct.20, 22 și 23** ale **art.I** vizează modificarea unor alineate ale aceluiași articol, propunem comasarea acestora într-un singur punct, pentru a cărui parte dispozitivă propunem următoarea redactare:

„**20.** Alineatele (1), (6) și (8) ale articolului 20 se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

Observația este valabilă și pentru **pct.26 - 29**, care au în vedere modificarea alineatelor **art.24**.

Pe cale de consecință, celelalte puncte ale **art.I** trebuie renumerotate.

La **alin.(6) al art.20**, pentru rigoarea reglementării, trimiterea la art.24 alin.(2) trebuie eliminată, întrucât acesta are în vedere doar răspunderea penală, textul alin.(6) referindu-se la toate categoriile de răspundere juridică. Propunem, de aceea, eliminarea din finalul textului a expresiei „în conformitate cu art.24 alin.(2)”.

Referitor la **alin.(8)**, întrucât Legea nr.182/2002 a suferit după intrarea în vigoare și intervenții de natura completărilor, este necesară

înlocuirea expresiei „cu modificările ulterioare” cu sintagma „cu modificările și completările ulterioare”.

19. La **actualul pct.24 al art.I**, precizăm că textul trebuie să aibă în vedere și abrogarea **art.23** din Legea nr.187/1999.

20. La **art.24 alin.(3)**, propus la **pct.27**, semnalăm că norma generică referitoare la „alte condiții decât cele prevăzute de prezenta lege” nu întrunește condițiile necesare pentru respectarea principiului previzibilității incriminării în materie penală. Precizăm că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, acest principiu presupune obligația statelor de a adopta norme de incriminare enunțate în termeni suficient de clari pentru a li se asigura previzibilitatea. Astfel, normele propuse în proiect, atât în **teza întâi a alin.(3)**, cât și în **teza a doua** a acestuia nu sunt suficient de clare, întrucât din redactarea lor mult prea generală nu se poate deduce cu exactitate care anume încălcări ale dispozițiilor Legii nr.187/1999 sunt sancționate penal.

Observația este valabilă și pentru **alin.(5) al art.24**, propus la **pct.29**.

Pentru aceleași considerente, textul **art.24 alin.(5)**, trebuie să precizeze în mod expres **scopul** în care este săvârșită fapta de a prezenta denaturat datele sau informațiile avute în vedere de text.

În ceea ce privește **teza a doua a art.24 alin.(3)**, soluția incriminării solicitării de informații despre sine ori despre altul în orice alte condiții decât cele prevăzute de lege trebuie reanalizată și din punctul de vedere al pericolului social al faptei de a adresa o simplă cerere pentru aflarea unor informații, fie și dacă persoana care face cererea nu ar fi îndreptățită să le obțină. Menționăm că, în aceste situații, responsabilitatea aparține funcționarului care dă curs solicitării care nu îndeplinește condițiile legale.

21. La **partea dispozitivă a actualului pct.30**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, textul trebuie reformulat, astfel:

„La articolul 24, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin.(6), cu următorul cuprins:”.

22. Semnalăm că ultimele două puncte ale **art.I** sunt greșit numerotate cu cifrele 29 și 30, ceea ce impune renumerotarea corespunzătoare.

23. La **ultimul punct al art.I**, marcat în mod greșit ca **pct.30**, semnalăm că dispoziția propusă pentru **art.26 alin.(2)** este în dezacord cu prevederile art.63 alin.(3) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora, în vederea

abrogării, dispozițiile normative vizate trebuie determinate expres, prin menționarea tuturor datelor de identificare ale acestora. Este necesară, de aceea, modificarea corespunzătoare a textului propus, în sensul prevederii în mod expres a dispozițiilor care se abrogă.

În plus, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, **partea dispozitivă a pct.30** trebuie reformulată, astfel:

„La articolul 26, se introduce un nou alineat, alin.(2), cu următorul cuprins:”.

24. Precizăm că norma privind modificarea și înlocuirea anexei la Legea nr.187/1999, prevăzută la **art.II** din proiect trebuie să facă obiectul unui punct subsumat **art.I**, întrucât anexa face parte integrantă din actul normativ supus intervenției legislative.

25. La **art.III**, textele propuse la **pct.1, 2 și 3** trebuie marcate ca alineate ale articolului, după următorul model:

„**Art.III.** - (1) Procedurile care se află în derulare...

(2) Deciziile Consiliului pentru Studierea Arhivelor Securității...

(3) Cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești...

(4) La cererea contestatorului...”.

Pe cale de consecință, trebuie eliminată sintagma „Reglementarea unor situații tranzitorii”.

26. La **art.IV**, pentru un spor de rigoare în redactare, sintagma „cu modificările ulterioare” trebuie înlocuită cu expresia „cu modificările și **completările** ulterioare”, iar sintagma „precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta ordonanță de urgență”, cu expresia „precum și cu cele aduse prin prezenta **lege**”.

PREȘEDINTELE
dr. Dragoș ILIEȘCU

București
Nr.142/08.02.2008